

καδ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ.): *Ἀψέα ποιεῖ Κερασ.* 6) Μεγαλοφώνως Ἀστυπ. Θράκ. (Αἰν. Μάδυτ. Στέρν.) Κυδων. Κῶς Μακεδ. (Χαλκιδ.) Νίσυρ. Πόντ. (Τραπ.) Σκῦρ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) Χίος — *Λεξ.* Πόππλετ. Ἐλευθερουδ. Πρω.: *Μιλῶ ἀψὰ Κυδων. Χίος κ.ά. Φωνάζω ἀψὰ Σκῦρ. Διαβάζω ἀψὰ Χίος || Φρ. Τὸν πῆρι ἀψὰ τὸν ἠχὸ (δμιλεῖ ὀργίλως) Αἰτωλ. || Παροιμ. Ἀψὰ τὸ πῆρες καὶ δὲν τὸ βγάξεις πέρα (ἐπὶ τῶν ὑπερβαλλόντων τὰς ἑαυτῶν δυνάμεις) Λεξ. Ἐλευθερουδ. Συνών. ἀψὰτα, ἀψινα.*

**ἀψαγοργά** ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀψαγοργὰ Πελοπν. (Βούρβουρ.) *ψαγοργίς* Πελοπν. (Βούρβουρ.) ἀψιγοργίς Κρήτ. ἀψιβουργίς Κρήτ.

Ἐκ τῶν ἐπίρρ. ἀψὰ καὶ γοργά.

Ταχέως ἐνθ' ἄν.: *Ἀψιγοργίς κάνει τὴ δουλειὰ τῆς Κρήτ. Καὶ ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τῆς προθέσεως εἰς καὶ τοῦ ἄρθρου: Ὑ τ' ἀψιγοργίς νὰ πὰς καὶ νὰ ῥθῆς αὐτόθ. Ὑ τ' ἀψιβουργίς ἤλεσε τὸ σ'τάρι αὐτόθ.*

**ἀψάδα** ἢ, Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Ἡπ. Θήρ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν. Σουφλ.) Ἴόνιοι Νῆσ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Ἄμισ.) Σίφν.—ΑΒαλαωρ. Ἔργα 3,220 ΠΒλαστοῦ Ἄρω 180 ΚΠαλαμ. Φλογέζ. βασιλ. 32 — *Λεξ.* Ἐλευθερουδ. Μ'Εγκυκλ. Βλαστ. Δημητρ. ἀψάδα Ἡπ. (Ζαγόρ.) Κεφαλλ. Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. ἀψὺς καὶ τῆς καταλ. -άδα (I).

1) Τὸ νὰ ὀργίζεται κάνεις εὐκόλως Ἡπ. Ἴόνιοι Νῆσ. Σίφν.—ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἄν. *Λεξ.* Ἐλευθερουδ. Μ'Εγκυκλ.: *Δὲν ἔχουν βασταμοὺς οἱ ἀψάδες του Ἴόνιοι Νῆσ. || Ποίημ.*

*Εἶχε γλυκάνει τὴν καρδιά τοῦ Ὀμῆρ πασσᾶ Βριόνη καὶ τοῦ ἤε σβήσει τὴ χολή, τὴν ἄγρια τὴν ἀψάδα Ὑ τ' ἀνδρειωμένα σωθικά*

ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἄν. 2) Ὁξύτης, δριμύτης Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) Θήρ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν. Σουφλ.) Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Ἄμισ. Σάντ.) — *Λεξ.* Ἐλευθερουδ. Βλαστ. Δημητρ.: *Ἡ ἀψάδα τοῦ ξιδιοῦ Ζαγόρ. Ἡ ἀψάδα τῆς κουπριάς Σουφλ.*

3) Σφοδρότης ΠΒλαστός ἐνθ' ἄν. ΚΠαλαμ. ἐνθ' ἄν.: Ποίημ.

*Ἀνεμούρας στροβίλιζε ἀψάδα*

ΠΒλαστός ἐνθ' ἄν.

*Τῆς αἴρας ποῦ τοῦ λιοπυρροῦ μερθεύει τὴν ἀψάδα*

ΚΠαλαμ. ἐνθ' ἄν. 4) Ὁ ἐρεθισμὸς ἐπίδερμίδος Κεφαλλ.

**ἀψαθῆτε** προστ. Πόντ. (Ἄμισ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. ἀψά.

Κάνετε γρήγορα, σπεύσατε, ταχύνατε.

**ἀψάθωτος** ἐπίθ. *Λεξ.* Κομ. Μπριγκ. ἀψάθουτους Θράκ. (Ἀδριανούπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. ψαθωτός.

Ὁ μὴ ἐπιστρωθεὶς μὲ ψάθαν, ἐπὶ δαπέδου.

**ἀψαλίδιστος** ἐπίθ. Θήρ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. \*ψαλιδιστός < ψαλιδιάζω.

Ἀψαλίδιστος 1, ὁ ἰδ.

**ἀψαλίδιστος** ἐπίθ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. ψαλιδιστός.

1) Ὁ μὴ κοπεὶς μὲ ψαλίδα: Ἀψαλίδιστο μουστάκι - παννι-ῦφασμα κττ. Συνών. ἀψαλίδιστος, ἀψαλίδωτος 1. 2) Μεταφ. ὁ μὴ περικοπεὶς: Ἀψαλίδιστοι μισθοί. Ἀψαλίδιστα ἔξοδα. Συνών. ἀψαλίδωτος 2.

**ἀψαλιδοκούρευτος** ἐπίθ. Κρήτ. Πελοπν. (Ἀνδρίτσ. Λακων. Παππούλ.) Χίος ἀψαλιδοκούρευτος Χίος ἀψαλιδοκούρευτος Πελοπν. (Λακεδ.)

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. \*ψαλιδοκούρευτος < ψαλιδοκούρεύω ἀμαρτ. Τὸ ἀψαλιδοκούρευτος ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ ἐνεστῶτος.

Ὁ μὴ κουρευθεὶς μὲ ψαλίδα ἐνθ' ἄν.: Αἰνίγμ.

*Ἀπιασθη καὶ ἀμάλλιασθη καὶ ἀψαλιδοκούρευθη*

(ὁ ὄφις) Χίος

*Ἀπιαστο καὶ ἀμάλλιαστο καὶ ἀψαλιδοκούρευτο* (συνών. τῷ προηγουμένῳ) Κρήτ.

*Νύχτα πάει ὁ δύστηνος, | ἄξουρος καὶ νηστικός καὶ ἀψαλιδοκούρευτος, | καὶ ἀπ' τὴ γλῶσσα μ' ἄδραξε, εἰς τὸν τοῖχο βάρεσα, | ψιλὴ φωνίτσα ἔβγαλα, δοο καὶ ἄν ἐδυνάστηκα (ὁ ἱερεὺς κρούων τὸν κώδωνα) Λακων.*

**ἀψαλίδωτος** ἐπίθ. Θήρ. Πόντ. (Τραπ.)—*Λεξ.* Μπριγκ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. ψαλιδωτός.

1) Ἀψαλίδιστος 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν. 2) Ἀψαλίδιστος 2, ὁ ἰδ. Θήρ.: *Σύδαλε τὸ λύχνο νὰ φέξη, εἶναι ἀψαλίδωτος.*

**ἄψαλτα** ἐπίρρ. Θράκ. (Ἀδριανούπ.) κ.ά.—*Λεξ.* Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. ἄψαλτος.

Χωρὶς ψαλμφοδία, χωρὶς ἐκκλησιαστικὴν τελετὴν καὶ μεταφ. ἀδόξως ἐνθ' ἄν.: Φρ. Θὰ σὶ στείλου ἄψαλτα (θὰ σὲ ἀποπέμψω ἀδόξως) Ἀδριανούπ. Θὰ πάμε ἄψαλτα (θὰ νικηθῶμεν ἀσυχρῶς) *Λεξ.* Δημητρ.

**ἄψαλτος** ἐπίθ. πολλαχ. καὶ Πόντ. (Τραπ.) ἄψαλλος Κρήτ.

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἄψαλτος. Τὸ ἄψαλλος νεώτερος σχηματισμὸς ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος.

1) Ὁ μὴ ψαλεὶς, ἐπὶ ἐκκλησιαστικοῦ ἵσματος πολλαχ.:

*Ἀψαλτο τροπάρι. Ἀψαλτη καταβασία πολλαχ. 2) Ἐκεῖνος εἰς τὸν ὅποιον δὲν ἐψάλη ἢ συνηθισμένη ἐκκλησιαστικὴ ἀκολουθία, ἐπὶ κολλύβων, νεκροῦ κττ. πολλαχ.: Κόλλυβα ἄψαλτα. Τὸν ἔθαψαν ἄψαλτο πολλαχ. «Νὰ καταποντισθῆ εἰς τὸ κῦμα ἄψαλτος, ἀσαβάνωτος, ἀμοιρολόγητος» ΑΠαπαδιαμ. Νοσταλγ. 92 || Φρ. Πῆγε ἄψαλτος (κατεστράφη ταχέως καὶ παντελῶς) *Λεξ.* Δημητρ. Νικηρὸς ἄψαλτους (ἐπὶ λίαν φιλασθένου καὶ ὠχροῦ) Θράκ. (Μάδυτ.) β) Μεταφ. ὁ μὴ ἐπιπληχθεὶς (πβ. τὴν φρ. τοῦ τὰ ψαλε = τὸν ἐπέπληξε) Πελοπν. (Ἀρκαδ.)—*Λεξ.* Πρω. Δημητρ.*

3) Ὁ μὴ ὑμνούμενος δι' ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων Κρήτ.: Ἄσμ.

*Ἀψαλλη καὶ ἀλειτρούτη νὰ ὄσαι, ἀγὰ Ἐλένη, ποῦ δὲν ἐπαρηγόρησες τὴ μάνα τὴ θλιμμένη.*

β) Ὁ μὴ λειτουργούμενος, ὁ ἄνευ λειτουργίας, ἐπὶ ναοῦ πολλαχ.: *Ἀψαλτο ἔξωκλήσι.* Συνών. ἀλειτούργητος 1. 4) Ἐνεργ. ἐκεῖνος ὅστις δὲν ἔψαλε σύνηθ.: *Θύμωσε ὁ ψάλτης καὶ ἔφυγε ἄψαλτος* *Λεξ.* Δημητρ.

**ἀψαμένη** ἢ, Σάμ. ψαμένη Σάμ.

Ἡ ἀρχ. μετοχ. ἀψαμένη τοῦ ρ. ἄπτομαι.

Ἡ λέξις εὐρίσκεται μόνον εἰς τὴν φρ. κυρ' ἀψαμένη, διὰ τῆς ὁποίας προσφωνεῖται κατὰ τὴν βάπτισιν τοῦ νεογεννήτου ἢ μαῖα ἢ παραστάσα εἰς τὴν γέννησίν του (ἢ λ. ἐκ τῆς εὐχῆς τὴν ὁποῖαν ἀναγινώσκει ὁ ἱερεὺς ὑπὲρ τῆς λεχοῦς. Ἰδ. Εὐχολόγ. ἔκδ. Goar σ. 262 «καὶ τῆ δούλη σου τῆδε καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ ᾧ ἐγεννήθη τὸ παιδίον καὶ τοῖς ἀψαμένοις αὐτῆς»).

**ἀψαμίκωτος** ἐπίθ. Σύμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. \*ψαμικωτός < ψαμικῶνω.

Ἀθλητηρίαστος: *Ψάριν ἀψαμίκωτον.* Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀψιάκωτος.

